

Η ΣΠΟΥΔΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΑ

Η ξωή και τὰ κατερθώματα τῆς Λασιαρίνας Μπουμπουλίνας. Η χήρα τοῦ Γιάννενούς και ὁ δρυμητικός Δημήτρης Μπουμπουλής. Η θριαμβευτική εἰσοδές της στέ "Αργος". Η Μπουμπουλίνα στὴν πολιορκία τῆς Τριπολίτεσσς. Οι τραγικοὶ θάνατοι τῶν γυιῶν της. Ο φένος τῆς Μπουμπουλίνας.

Η Λασιαρίνα Μπουμπουλίνα — η Μεγάλη Κυρά, δύος την ἔλεγαν οἱ Σπειροῖτες — είναι ἡ μεγαλείτερη γυναικα μορφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ο ιστορικὸς Φιλόμων μᾶς τὴ ζωγραφίσεις ἀνδρῶδη καὶ υπερμαζῶσαν. Καὶ ἀλήθεα, όπε μόνο ν̄ καρδιά, ἀλλὰ καὶ τὸ παράστημα τῆς ἡγεμονίας αὐτῆς ἡταν ἀδρικό, ἐπιβλητικό, ὅλετης ἀραιμανία.

Η Λασιαρίνα ήταν κόρη τοῦ Ὅδραιον ἐφοριατοῦ Σταυρούσαν Πινότον καὶ γεννήθηκε στὴν Ὅδρα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1700. Ήταν θεοφόρη καὶ Σπειροῦτη τοῦ λαοῦσοῦ θαλασσοῦ Ιησοῦ της Γάρνης. Αὖτος δημος, ταξιδεύοντας στὴ Μάρη Θάλασσα, βούλαξε μὲ τὸ καρδιά του καὶ δύνως τοὺς ναῦτες του οἱ μαρτυρούσιμενη γειωματίκη νύχτα. Ο Γιάννης ταξίδιας τῆς ἄφρος δύο γυνούς, τὸ Γάρνον καὶ τὸ Γάργυρον, μᾶς κόρη καὶ μικρὴ περιουσία. Η γερασί κήριαν πάλα πολὺ χράσα καὶ περιζήτητη νύφη. Οἱ γονεῖς της τὴν ἀνάγκασαν νὰ ξακαπανευθῇ ἐναὶ Σπειροῦτη πλοιαρίῳ, τὸ Δημήτρη Μπουμπουλή, ἀντρα ποὺ εἶχε βασιοῦσαν καὶ φρεσίες διτι, ἀν δὲν τοῦ τὴ δώσουν, θὰ τὴν κλεψῃ. Κι' ἡταν ἀξιος νὰ τὸ κάψῃ.

Γενναῖος ναυτοῦς δι Μπουμπουλής καὶ ουροζιδυνούς, ἀπέκεισε μεγάλη περιουσία, πορ πάντων στὸν καρό πον, οὐδὲν εἶχεν ἀποκλείσεις τα Γαλλικά παράλια, καὶ οἱ Μπουμπουλής, πενθεύτας μὲ τὸ πονοφά, νύχτα μέσα ἀπὸ τὸ στόλο τοῦ Νέλσονος, ἔφερε καὶ πουλούς ἐμπορευμάτων στὸς Γαλλών. Στὰ 1811 δι Μπουμπουλής, συνέπαιτο μὲ τὸ Ρωσικό Στόλο τὸν ναυάρχον Σπανιβήν ἐναπότιον τῶν Τούνον. Λέον Αλεγρίνη πειρατικά ἐπειθέθησαν τὸν καραβῖο τοῦ Μπουμπουλή γιὰ τὸ οκλαρύσουν. Η ναυαράχη ἦταν πιο πικαστός καὶ αίματηρ, δι Μπουμπουλής ἀπέκεισε μὲ ἀνδρεία τοῦ κονισάρους, ἀλλὰ στὸ τέλος λαβώθηκε θανάτου ἀπὸ ἔθιδρην οφαῖση στὸ μέτωπο, ἐνī στεκότας στὴ γέρυφα τοῦ πολούν διευθύνοντας τὴ μάχην. Ο ὑπολοταρχος Κατοναμής, πρόσων μάχης, πατέρων τοῦ ναυάρχου, κατώθωσε τὴν κυρεγήντον τους, καὶ κατέλιπε στὶς Σπέτες, φέροντας στὴ διστηρούμενη κήρια τὸ τείληρο τοῦ ἀντρού της καὶ διὰ τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα τοῦ.

Ἀπὸ τὸ δεύτερο γάμο την ἡ Λασιαρίνα ἀλίστητος δεῦ δημαρτέος καὶ ἔτι γυνό, τὸ Νεκόλαο, πατέρα τοῦ ἐπονταράγοντος Γεωργίου Μπουμπουλή πον πέθανε στὸ 1912. Η περιουσία της λογαριάζοταν ἀπό 100,000 διττάρια. Ο Καλετάν Παοᾶς ἐφόρεσε τὴν Μπουμπουλήνα δια νὰ δημιουρήσῃ τὴν περιουσία τοῦ σκοτωμένου ἄτρο της, ἐπειδὴ δι Μπουμπουλής εἶχε βοήθησε τοὺς Εὐόσους ἐναπότιο τοῦ Θωματικοῦ Στόλου. Βοῆκε μᾶς πρόσφατο γιὰ τὸ ίδιοτοποῦ ήταν χρήματα τοῦ φονευθέντος θαλασσούματος.

Η φοβερά αὐτῆς ἀνάγκασε τὴν κήρια Μπουμπουλήνα νὰ ταξιδεύῃ πολλές φορές στὴν Κωνσταντινούπολη, δον μὲ τὶς ἔνεγκεις τοῦ προσβεντοῦ τῆς Ρωσίας Στοαγάνωφ ἐγκλιώτως ἀπὸ τὸν κακδινο αὐτή, νὰ κατασχθῇ ἡ πειρασία της. Τὸ τελευταῖο ταξεῖδι της στὴν Πόλη, η Μπουμπουλή έπαιηχημένη στὰ μυστήρια τῆς Φιλακῆς Ἐπανείας, καὶ διὰ τὴν ἔνοισε στὶς Σπέτες, συνεργούμενη μὲ τοὺς συμπατιζοῦτες της Φιλακός, ἀχούσε νὰ προστέλλεται γαράβη, τὸν "Αγαμέμενον", βρύσιο, πρότιτης ταξίδεως, εποντήγενον μάλιστα καὶ ἔνταξης ἀξόδαχε παράβη, τὸν "Αγαμέμενονα", βρύσιο, πρότιτης ταξίδεως, εποντήγενον μὲ 15 κανόνια μεγάλης διάκρισης.

Στὶς 2 Απριλίου 1821, τὸν Αγριακή τῶν Βαίων, ἐπιφύλαξε ἡ Ἐπανάσταση στὸ Μηδιοπόλιτον γαδὸν Σπετών. Η Μπουμπουλήνα κάνει τὸτε ἀγαστὸν στὸ καράβι της καὶ ὑπόντες στὸ κατάρτη τοῦ "Αγαμέμενον", τὴν Επαναστατική Σημαία, ποὺ τὴν χαιρετίζουν βροτούμενα τὰ 15 καρόντα του. Μέσα στὸ πλοῦτο είναι καὶ ὁ πρωτότοκος γινός της Γάρνης, ἀντρας πλά καὶ πλοιαρχος. Ο "Αγαμέμενον", ἀνοίγει καπότιον παντα καὶ πραγμάτια καὶ ἀράξει στὸν πον τοῦ Λέοντης Μύλους, γιὰ τὴν ίππονθή τους "Ελλήρες ποὺ πολιορκοῦσαν τὸ Ναυπλίον.

Τὸν "Αγαμέμενον", οντόδευτος καὶ τὸ καράβι του Ιωάννη Μύλου, καβαλλικεύοντας ἔρα πολεμικὸν ἄπι, ἀμφισταμένην η Μπουμπουλήνα πειρασμούλησιτη ἀπὸ τὸν μελαγχολῆς ναῦτες της, ξυπόντων, μὲ τὰ τρομακτόνα στὸν ὄμο πηγαίνει στὸ "Αργος". Εἶναι ὁρατός πίνακας τοῦ ζωγράφου μαζ κ. Γ. Γούλου, καμουφλέος πέρον, μᾶς τὴ δείχνει στὸ θολαμό της αὐτής, δύος την ίστορικος: «Τὸ ἀνδρικὸν παράσταμα, τῆς Μεγάλης Κυρᾶς, ἡ ἐκτακτος ἐπιβολὴ καὶ τὸ ἀφεμάνων τοῦ πολιορκοῦσαν γυναικός, οἱ ςωγοίς καὶ πομπώδεις αὐτῆς λόγοι, κατέπληξαν καὶ μεγάλως ἀγενύσσοσαν τοὺς παρατόλμους πολιορκητὰς τῶν διποδόβητος φρουρῶν τοῦ Ναυπλίου».

Αἴτης μάρτυς μετὰ τὴν ἐπανάληψη τῆς πο-

λιωθίας τοῦ Ναυπλίου, φάρηκε κατερβάντος στὸν Ἀργολικὸν κάμπο, καὶ ὅπε τὴν Κόμωνδο, ὡ Μονσταρά πικές ἐπὶ κεφαλῆς 1000 "Αλβανῶν. Οἱ Ἐλληνες προσπάθησαν νὰ τὸν κόψουν τὸ δόρυ. Φονικὴ μάχη δόθηκε τότε στὰ πούδηνα τοῦ "Αργος, καὶ τὴν ὅποιαν οκοτώθηκαν 700 "Εἰληνες, ἀπὸ τὸν πόλον 50^ο. Υδραιοπετσιδεῖτες. Οἱ ἄλλοι οκοτώστηκαν καὶ κατέβηκαν στὴν παραλία νὰ τὸ βροῦν προστασία στὰ κανόνια τοῦ "Αγαμέμενον.. Στὴ μάχη αὐτὴν οκοτώθηκε γιὰ τὸν γινόντα τῆς Μπουμπουλήνα, ὁ Γάρνος Γάρνουνας. Η μητέρα του, συντριμένη γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γηραιοῦ της, ἐποτάστησε δύος κατέφυγαν στὴ Λεσηνή, ἐπίσης δὲ μαζὶς μὲ τὸ πλεύτα τοῦ γινού της, καὶ τὸν λαβιωμένον τῆς μάχης αὐτῆς γιὰ τὰ τούς φέρει στὶς Σπέτες.

Στὸ μειαδὸν ὡθοδώρος Κολοκοτρώνης πολιορκοῦσαν τὴν Τούπολιτα, οργήσατο τὴν σὰ τανάλι. Η Μπουμπουλήνα θάβητον γιὰ τὸ γυνό της, καὶ διγώντας ἐκδίκηση, φρεεῖ τὸ ἄγαματα της καὶ πηγαίνει νὰ λάβῃ μέσος στὴν πολιορκία! Σύντομα στὴν Τούπολιτα είναι ὁ φρινὸς τοῦ Γάρνουν τοῦ, δι ποστούς καὶ θελεῖ νὰ τὸ σφάξῃ μὲ τὸ ίδιο της τὸ γηραιό! Εξαίρετο τὸ πλεύτα τοῦ Τούπολιτα; Η ἀδύσιαστη γυναικί τοῦ πλεύτα τοῦ πολέμου τῆς 26 Οκτωβρίου 1821. Οἱ Ἐλληνες ἔνεισαν τὴν Τούπολιτα, η Μπουμπουλήνα ἐμπήκε αὖτε ἀπὸ τὸ πολύτων πόλιτον πέντε μέσος, ἐφτάπτη καὶ ἀσταμάνητη στὸ πλεύτο τοῦ Αρχιστρατήγου Κολοκοτρώνη, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴ σεβότανε πολὺ. Η Μπουμπουλήνα, κεντηταίας τὸν ἀλόγονό της, περιστάνει τὴ σκηνή αὐτῆς. Η Μπουμπουλήνα επάντι απὸ τὸ καράβι της, παρασκευεῖ τοὺς ταῦτας τοῦ "Αγαμέμενον", γιὰ μποταραδίσουν τὰ τείχη τοῦ Ναυπλίου. Μετὰ τὴν ἀλώση πόλεως στὶς 26 Νοεμβρίου 1822, η Μπουμπουλήνα, κατὰ διαταγὴ τῆς Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐφρόντισε ἡ οκτώτελης στὴν Τούρκους νὰ παραδοθοῦν. Τὰ 18 κανόνια τοῦ "Αγαμέμενον", οκοπλίζουν τὸ θάνατο τοῦ πολιορκητού οἵαδες τούμουν. Μά μεγάλη ζωγραφία, κενηματένη στὸ "Ηρώον τοῦ Ελληνικοῦ" Αγάνων ποὺ ἰδωσε στὸ Μέραρχο δι Βασιλεὺς Βαναράς Λινδοβάτος, πατέρας τοῦ "Οθωνού", παριστάνει τὴ σκηνή αὐτῆς. Η Μπουμπουλήνα επάντι απὸ τὸ καράβι της, παρασκευεῖ τοὺς ταῦτας τοῦ "Αγαμέμενον", γιὰ μποταραδίσουν τὰ τείχη τοῦ Ναυπλίου. Μετὰ τὴν ἀλώση πόλεως στὶς 26 Νοεμβρίου 1822, η Μπουμπουλήνα, κατὰ διαταγὴ τῆς Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐφρόντισε ἡ οκτώτελης στὴν Τούρκους νὰ επέλθεσην αὖτε τὸν κυριωτάδον τοῦ θάνατος της συνήχησης μὲ τοὺς θωματαρίους ἀγάδες. Επεβίβασε ὡς Σπετωτικα καράβια τὶς τονικικές οἰκογένειες καὶ τὶς πετέρες στὶς Νέα Εφέσου τῆς Μικῆας Ασίας. Επειτα ξαναγύνεται στὸ ἐλευθερωμένο Ναυπλίον καὶ ἐγκατοτάληκε δύσιτακός σὲ αυτὸ, οὐ δένατο ποὺ τῆς παρεχόμενος ήταν Κυρδόγραμος, γιὰ τὶς μεγάλες στιγμές της πετροδοσίας. Ξεκίνει επέλεσης καὶ τὸ γάμον της κόρης της Ελένης μὲ τὸ γιο τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη Πάνο, πρώτο φρούραρχο τοῦ κυριευθείσας Ναυπλίου.

Στὸν καιρὸν τοῦ θλιβερῶν ἐμφυλίων πολέμων τοῦ 1821, δι γαπτος της Πάνος Κολοκοτρώνης ἐγκρύπτη ἀπὸ τὸ Βουλευτικόν τοῦ Κραστού •ἀποστάτης της στὶς Σπέτες. Σὲ μᾶς ἐμφύλιον ονυματοκή στὶς 22 Νοεμβρίου 1821, δι Πάνος Κολοκοτρώνης οκοτεύθησε ἀπὸ μᾶς σρατα ποὺ τὸν εἰσῆκε στὸ πλοτό. Η Μπουμπουλήνα ικτυήθηκε κατάκαρδα καὶ πομπαίησε πάντη την επιδημία της "Ελένη", πολὺ νέα ἀκόμη καὶ πουαστάτη. Η "Ελένη" Κολοκοτρώνη ηρόει ἀγρότερα σὲ δεύτερο γάμο μὲ τὸ περιβάλλοντα στρατηγὸν θωδωράκη Γρίβα καὶ δέπλυτη Σοτα 'Αράκητος τοῦ "Οθωνού".

Η Μπουμπουλήνα παρέμεινε στὸν πολέμο της 23 Μαΐου 1825, θάνατο τραγικό, δύο αἰσθούμενος πειρατέας: Ο Γάρωντος Γάρνουνας, γινός της ἀπὸ τὸν ποδό της γέροντον κατερτάν. Χριστοδούλου Κούντου. Η κόρη αὐτῆς ήταν, παρὰ τὴν θέληση της, τὴν οικογένειαν τοῦ Μέσην. Πηγε δι Γάρνουνας καὶ διασπάσθησε μὲ τὸν πόλον τὸν γέροντα της Βεγενά, ἀραβασιναμένη μὲ τὸν Παναγῆ Μέσην, ἀγαποῦσας δύως καὶ αὐτῆς τὸ Γάρνουνας καὶ τοῦ παρηγγειλε τὰ πάπη νὰ τὴν κλέψῃ, γιατὶ οἱ γονεῖς της τὴν στενοχωρούσανε ἀπὸ τὴ μᾶς Κυριακή στὴν ἀλλή, νὰ στεφανωθῆ τὸ Μέσην. Πηγε δι Γάρνουνας καὶ προσέλευσε τὸν γέροντα της τὴν κλέψῃ, γιατὶ οἱ γονεῖς της τὴν στενοχωρούσανε ἀπὸ τὴ μᾶς Κυριακή στὴν ἀλλή, νὰ στεφανωθῆ τὸ Μέσην. Πηγε δι Γάρνουνας καὶ προσέλευσε τὸν γέροντα της τὴν κλέψῃ, γιατὶ οἱ γονεῖς της τὴν στενοχωρούσανε ἀπὸ τὴ μᾶς Κυριακή στὴν ἀλλή, νὰ στεφανωθῆ τὸ Μέσην.

Ιαίτης τὴν αὐτοτριχη ἔκσην χρόνια ἡ ἀπαγωγὴ ἡ ταῦτα την ἀναπλήκητην καὶ προσβολή θανάσιμη γιὰ τὴν οικογένεια τοῦ κοριτσιού.

Άμα δι πατέρας καὶ τὰ τολά ἀδέοφια τῆς Βεγενάς μάρτυρε τὸ κακὸ ποὺ γίνηκε σπίτι τους, τρέ-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΡΥΛΟΥΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

"Η μυστηριώδης ἐπιγραφή τοῦ θέλουν. Ποιὰ εἶναι ή Εὐφρασία; Η συγκινητική διήγησις τῆς γροτᾶς. Οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς Αγιάς-Σοφίας. Μερικές λεπτομέρειες τῆς εἰκόνωσης.

"Οταν ἐτελείωσε τὸ χτίσιμο τῆς Αγίας Σοφίας, ὁ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανὸς διέταξε τοὺς τεχνίτες νὰ προσθέσουν στὸ θόλο μὲν γυγαντιαῖα χρυσᾶ γράμματα τὴν ὄπολυνθού τὴν ἐπιγραφὴν:

"Οἱ Ἰουστινιανοὶ ἀφεροῦ τὸν γαῶν τοῦτον τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ."

"Ἡ διαταγὴ ἔδοθη τὴν παραμονὴν τῶν ἔγκαινιον, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, βέβαιος γιὰ τὴν πιστὴ ἐπέτελος τῆς, ἐπήγειρε τὴν ἄλλη μέρα στὸ Ναό ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Πατριάρχη καὶ τοῖς αὐλίκοις ὡς ἔπιμοντος στὸ χρυσὸν τοῦ θρόνου. "Ἐξαφανίσαντας τὰ μάτια, ἐδιάβισε τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῆν:

"Ἐνέφρασα ἀφεροῦ τὸν Ναόν τοῦτον τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ."

Τότε ἐρωτᾷ τὸν Πατριάρχη ποὺ καθόταν πλάγιον τοῦ:

"Τι σημαίνειν αὐτὸς ὁ ἐμπιστογός; Δὲν διέταξα νὰ χρυσοῦθῇ τὸ δόμον μου στὸ ψόλο; Ποιὰ εἶναι αὐτὴ η Εὐφρασία; Θέλω νὰ μάθω γιὰ τὴν γυναικία αὐτῆν!"

"Ολοὶ δοῖοι βρίσκονταν στὰ ἔγκαινια τοῦ ναοῦ ἀνώτατοι ἀληγούιοι, αὐλίκοι, πτελοῦχοι πλ. ἐφωτήμησαν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤζεισε νὰ δώσῃ πλήροφορίες. Ἐνῷ δὲ ἀντορθούμενος στὸ σπένωμα, ἔνας φωνοὶ ἐργάτης ποὺ είχε καθαρίσει τὸ μαρμαρένιο δάπεδο τοῦ ναοῦ, ἐπίληψίσε τὸν Αὐτοκράτορα μὲν ταπεινούσην καὶ ἔτησε νὰ τοῦ ψήλησην.

"— Λέγει τί θέλεις; φώτισε τὸν Ιουστινιανός.

"— Ξέφω μιὰ φτωχή γυναικία ποὺ ὄνομάζεται Εὐφρασία. Κάθεται ἐδῶ ποντά, ἀλλὰ εἶναι ἀρρώστη, σχεδόν κατάποτη.

"— Ας τὴν φέρουμε ἀμέσως ἐδῶ! διέταξε ὁ Αὐτοκράτωρ.

"Αμέσως ἐτρέψαν διάδοροι τὸν Παταριάνο νὰ ἐκτελέσουν τὴν διαταγὴν. Καὶ σὲ λίγο ἔφεραν, μιὰ γοητεύλα ποὺ ἔτρεψε μὲντο πό φθο τῆς. Οἱ Ιουστινιανὸς τὴν ωράτησε:

"— Ονομάζεσθαι Εὐφρασία;

"— Ναι, πολυχρονεύειν Βασιλικὴ μου! ἀπῆγητησε νὰ γοητεύλα.

"— Τί έρεβις γιὰ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῆν; τὴν ἐρήτησε καὶ πάλι

ἔφει ἀρματωμένου μαζὶ μὲ πολλοὺς σιγγενεῖς καὶ φίλους τους καὶ περικυκλώσαν τὸ σπίτι τῆς Μπουμπούλινας. Μὲ φοβέος καὶ βροσίες οἱ Κούτοντος γρενάν τὸ κοριτσά.

"Η Μπουμπούλινα δυναρχημένη καὶ ἀπὸ ποὺ μὲ τοὺς Κούτοντος, δημητικούς καὶ ἀκρότητης στὴ γειδοσα γυναῖκα, ἀπαντοῦσε ἀπὸ μέσα διὰ δέρ εἰχε κανέρα κοριτσί καὶ διὰ δι γνώς της ἐλείπει. 'Αλάνου στήρ ὥρα, φράσει καὶ ἀδελφὸς τῆς Μπουμπούλινας, ὁ καπετάν Μαργάλης 'Οργλώφ, ποὺ ἦταν γαμπρὸς τοῦ Κούτοντος γυαῖς εἰκὲ πάροι γυναῖκα ἀλλὶ μεγαλεύτερη ἀδελφὴ τῆς Βγεινᾶς. Ιερὰ δὲ μπορθοῦσε λοιπὸν ἀντηρίδας καὶ θεοῖς νὰ πάρουν, μὲ τὴν ἀδειαν τῆς ἐκκλησίας, διὸ ἀδελφάδες. Τὰ εἰπε αὐτὰ τῆς Μπουμπούλινας δὲ 'Οργλώφ καὶ προσπάθησε νὰ προσλήψῃ τὰ ἐπακόλουθα. Οἱ Κούτοντος πιστεύαν διὰ ἡ Μπουμπούλινα ἦταν οὐνέονη στὴν ἀπαγωγὴ καὶ δον δυνάμωσε ὁ θυμός τους ζητούναν νὰ σπάσουν τὴν πόρτα καὶ νὰ μποῦν μέσα νὰ πάρουν τὴν κόρην. 'Ο καπετάν Μαργάλης 'Οργλώφ βγήκε ἐξω, τοὺς ισούγασε δοῦ μπορθοῦσε καὶ φώναξε ἀπὸ κάτω στήρ ἀδειοφρή του:

"— Λασκαρίνα! Λασκαρίνη! Εἴργα στὸ παράθυρο!

"Η Λασκαρίνα, ἀκούντωντας τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφοῦ της, ἀροιξε τὸ παράθυρο καὶ προβαλε. Μὰ τότε ἀναγειρέθησε ὁ κανίς μὲ βυσιστὲς καὶ μὲ φοβέος. 'Εξαφανίσαντας τὴν Βγεινᾶς, καὶ σὲ λίγες μέρες γύρηκε ὁ γάμος τους.

"Τὸ κρανίο τῆς Μπουμπούλινας μὲ τὴ σφραγίδα ποὺ τὴ σκοτωτοῦσε σώζεται, καὶ φυλάγεται μὲ εὐλάβεια ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Μπουμπούλη στήρ θύμητη ἐκκλησία τους, στὸν 'Αγιο Ιωάννη, στὶς Σπέτσες.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

δείχνοντας τὰ χρυσὰ γράμματα τοῦ θόλου.

"Η γροτοῦλα ἐδάμασε καὶ ὁ φόβος της δυνάμωσε.

— Δὲν ἔχου τίποτα, βασιλῆ μου!

— Μὰ αὐτὸν είνε ἀνυπόφερο! ἐξαναζεῖ δὲ Ιουστινιανός. 'Ισως σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση νὰ είνε ἀνακατωμένος δὲ Διάβολος! Μίλα! 'Εξηγήσου! Βλέπεις ὅτι τὸ ὄνομά σου είνε ἐκεῖ ὅπου ἐπρεπε νὰ είνε τὸ δικό μου! Σὲ τὶ έχεις συντελεσει δοὺ στὸ χτίσιμο τῆς ἐκκλησίας;

— Μεγάλεβασιλῆ, σὲ τίποτα! Τί θὰ μποροῦσα νὰ κάμω ἐγὼ η φτωχῆ;

— Σὲ τίποτε δὲν συνετέλεσες; 'Αλλά μοῦ είπαν διτι κατοικεῖς ἐδῶ ποντά... Σεψέν, θυμήσου! Δὲν ἔχεις τίποτα, δὲν είπες τίποτα, δὲν κατατάστηκες τίποτα γιὰ τὴν ἐκκλησία;

— Βασιλῆ μου, ἔσανε κατὰ μικρό, ἀλλὰ εἶνε τόσο τυποτένιο ποὺ ντρέπομαι νὰ τὸ πᾶ.

— Μίλησε σὲ διατάσσω! Μή φοβᾶσαι, γερόντισσα. Πές μου τα δᾶ!

Τότε ἡ γοητὴ ἐπήγειρε κοντήτερα στὸν Αὐτοκράτορα ποὺ περιστοιχίζεται ἀπὸ τὸν αὐλίκον τοῦ Πατριάρχη καὶ διηγήθηκε τὴν ἀπόλουθη ιστορία:

— Ήμανα κατάκοτη στὸ ορεβιθάτι μου, διταν δεν ξαπνανα μάκουσα μάγκομαχητὰ καὶ μονυγγρίσματα βωδιδῶν καὶ ἀλόγων, ποὺ περνοῦσαν κατὸ τὸ σπίτι μου σέρνοντας τὰ ὄγκωδη μάρμαρα καὶ τὸ χτίσιμο τῆς ἐκκλησίας, τὰ μεγάλα δοκάρια καὶ τὰ κάρδα φορτινένια μὲ πλήρεσ. 'Ενουσι μεγάλη λινήση γιὰ τὰ καυέντα τὰ ζῶα. 'Αμα γίνησα λιγάκι παλλίτερα, ἐσυλλογίστηκα πῶς θά μποροῦσα νὲ ἀναγοντίου τὰ ὄπομοντικά ζῶα ποὺ δέν ἔσουν φωνὴ νὰ ποῦν τὸν πόνο τους καὶ δομος εἶνε πλάσματα τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὴ... 'Επήρη λοιπὸν τὸ σπόδια μου τὸ ἀχερένιο, βγήκα ἐξω, τὸ άνοικα καὶ σπόρισα δῶλα τὸ σχέρα στὸν ἀνηφορικό δόρμο... Τὲ ἄγρια ήταν λίγα, ἀλλ' ἔνων κατὰ τὰ ἔσορχνα κατὰ γῆς ἐπλήθιναν—ἐπλήθιναν καὶ σπέπασαν δῶλο τὸ δόρμο. 'Απὸ τότε τὰ ζῶα περνοῦσαν χωρὶς μάγκομαχητὰ, καὶ τραβούσαν πολὺ εὐκόλως τὰ φορτία τους, καὶ τὸ χτίσιμο τοῦ ναοῦ τέλειωσε πειδοῦ γοητοσ...

Ο Ιουστινιανός σηκώθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του. 'Ητανε δακρισμένος. Δίνοντας τὸ βασιλικό του χέρι στὴ γοητά, είπε στοὺς αὐλίκους:

— Φέρτε αὐτὴ τὴν γυναικία μὲ μεγάλη προσοχή στὸ παλάτι καὶ περιποιηθῆτε την. Γιατὶ έχει μαζὶ της τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ποὺ δημιουργεῖ τὸ θαῦμα!

— Επειτα, ἐκοίταξε τὴν ἐπιγραφὴν καὶ είπε:

— Τὸ ονομα τῆς Εὐφρασίας νὰ μείνη! Είνε ἀξία μεγαλείτερης τιμῆς ἀπὸ μένα...

Οι ἀρχιτέκτονες ποὺ ἐπεστάτησαν στὴν οἰκοδομὴ τῆς Αγίας Σοφίας ήταν δύο: 'Ανθέμιος δὲ τὸ Γράλλεων καὶ 'Ισιδωρος δὲ Μιλήσιος. Είχαν στὶς διατάσσεις τους 100 ἀρχιτεκτονικοὺς, ἀπὸ τοὺς οποίους καθένας διηγόθηκε 100 χτίστες. 'Ωστε δῆλοι οἱ ἐργαζόμενοι ήταν δέκα χιλιάδες ἀνθρώπων.

Η μεγαλείτερη δυσκολία ήταν ταν στὴν οἰκοδομὴ τῆς Αγίας Σοφίας ήταν δόση: 'Ανθέμιος δὲ τὸ Γράλλεων καὶ 'Ισιδωρος δὲ Μιλήσιος. Είχαν στὶς διατάσσεις τους 100 ἀρχιτεκτονικοὺς, ἀπὸ τοὺς οποίους καθένας διηγόθηκε 100 χτίστες. 'Ωστε δῆλοι οἱ ἐργαζόμενοι ήταν δέκα χιλιάδες ἀνθρώπων.

Η μεγαλείτερη δυσκολία ήταν ταν στὴν οἰκοδομὴ τῆς Αγίας Σοφίας ήταν δόση: 'Ανθέμιος δὲ τὸ Γράλλεων καὶ 'Ισιδωρος δὲ Μιλήσιος. Είχαν στὶς διατάσσεις τους 100 ἀρχιτεκτονικούς, ἀπὸ τοὺς οποίους καθένας διηγόθηκε 100 χτίστες. 'Ωστε δῆλοι οἱ ἐργαζόμενοι ήταν δέκα χιλιάδες ἀνθρώπων.

Γιὰ τὴν Αγία Σοφία έδειπνησαν 300.000 λίρες χρυσοῦ, δηλαδὴ σημειωτικά Γαλλικά φράγκα 1.500.000.000.

